

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

*Доктори екон. наук, професор, завідувач
кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом*

В. Л. Дикань,

професор Н. Є. Каличева,

доцент Г. В. Обруч

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЗВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану заклади вищої освіти зіткнулися з новими викликами, а саме проведенням занять у дистанційній формі, коли здобувачі вищої освіти і викладачі можуть мати проблеми з доступом до мережі Інтернет, зв'язком, відсутністю електричної енергії, а також постійними повітряними тривогами та необхідністю перебувати в укритті. І хоча проведення занять онлайн не стало новинкою, довелося налаштовувати освітній процес так, щоб він був комфортним і безпечним для всіх учасників.

Актуальним стало питання вибору таких технічних можливостей і методик, які були б оптимальними та послідовними для використання на парах під час дистанційного навчання. Саме вони можуть створити навчальне середовище, у якому теорія і практика будуть вивчатися одночасно, що дасть можливість здобувачам вищої освіти сформулювати світогляд, логічне та критичне мислення, виявляти і втілювати індивідуальні можливості.

Тож, для забезпечення ефективності освітнього процесу необхідно:

- по-перше, вибрати форму проведення заняття – режим реального часу, дистанційне навчання через інтерактивні навчальні матеріали чи комбінування цих двох форм. На онлайн-заняттях краще приділяти увагу практичному застосуванню знань і вмінь здобувачів, ніж давати лекції, тобто пояснювати нову тему. Якщо здобувач не виходить на онлайн-зустрічі, тоді навчання доцільно побудувати через інтерактивні навчальні матеріали асинхронних

занять, які повинні мати інструкції щодо термінів, алгоритму виконання й мати навчальний контент. За допомогою такої організації здобувач самостійно вивчає нову тему;

- по-друге, планування роботи викладача. В умовах воєнного стану краще планувати роботу здобувачів на кілька занять наперед;

- по-третє, зв'язок зі здобувачами, який необхідно здійснювати через навчальні платформи та менеджери;

- по-четверте, контроль. Необхідно розробити систему критеріїв, зрозумілу для здобувачів, ознайомити їх з нею та чітко її дотримуватися;

- по-п'яте, урахувувати труднощі та виклики, які постають перед учасниками освітнього процесу: для здобувачів, які не встигають або не можуть бути присутніми на заняттях з технічних причин, проведення індивідуальної роботи; значне навантаження на викладача, оскільки створення навчального матеріалу потребує багато часу; порушення здобувачами академічної доброчесності, що потребує розроблення індивідуальних завдань для здобувачів вищої освіти.

Отже, організація якісного дистанційного навчання в умовах воєнного стану – важкий і надскладний процес. Але постійна послідовна діяльність щодо удосконалення та впровадження сучасних технологій дистанційного навчання в освітній процес допоможе досягти позитивних результатів.

1. Про освіту: Закон України. Законодавство України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.08.2023).

2. Освіта України в умовах воєнного стану : інформаційно-аналітичний збірник. Міністерство освіти і науки України: вебсайт. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serp_n.ed.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf (дата звернення: 28.08.2023).

3. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: науково-методичний збірник. Міністерство освіти і науки України: вебсайт. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serp_n.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.proyektna.diyalnist.pdf (дата звернення: 30.08.2023).